

36 Tháng Đến 48 Tháng

SỰ PHÁT TRIỂN NGÔN NGỮ VÀ ĐỌC VIẾT

Trẻ học ngôn ngữ như thế nào?

Tổng quan về Ngôn ngữ và Khả năng đọc viết

Trẻ em sinh ra đã sẵn sàng để giao tiếp và học ngôn ngữ. Lắng nghe ngôn ngữ được sử dụng trong gia đình, trẻ em sớm bắt đầu phân biệt được những âm thanh quen thuộc và xây dựng vốn từ vựng gồm những từ mà trẻ hiểu được, ngay cả trước khi trẻ biết nói. Khả năng hiểu ngôn ngữ của trẻ được gọi là “ngôn ngữ tiếp thu.”

Ban đầu, trẻ nhỏ giao tiếp thông qua việc tạo ra âm thanh, ví dụ như khóc, và thông qua cử chỉ. Khi đến tuổi chập chững biết đi, trẻ bắt đầu sử dụng một vài từ quen thuộc, và đến khoảng 4 đến 5 tuổi, trẻ có vốn từ vựng phong phú và tuân thủ các quy tắc ngữ pháp khi sử dụng ngôn ngữ để giao tiếp. Khả năng trẻ sử dụng ngôn ngữ để nói ra suy nghĩ, ý tưởng và cảm xúc được gọi là “ngôn ngữ biểu đạt.”

Khi trẻ em học ngôn ngữ nói, chúng cũng học ngôn ngữ viết, thông qua những cuốn sách, biển hiệu, và ghi chú. Trước khi biết đọc, trẻ em học được rằng chữ in tương ứng với các từ và trước khi biết viết, trẻ em học cách vẽ các dấu hiệu và tranh. Khi lên 5 tuổi, trẻ hiểu rằng các chữ cái ghép lại thành từ và các từ có thể ghép thành những câu chuyện mà trẻ sẽ học đọc. Nhiều trẻ 5 tuổi còn có thể đọc và viết tên của mình.

Giới thiệu

Các trẻ học ngôn ngữ và bắt đầu hiểu cách đọc và viết như thế nào?

- Khoảng 4 tuổi, đa số các trẻ đã có thể truyền đạt ý tưởng và cảm giác của mình, hỏi và trả lời các câu hỏi, và hiểu điều người ta nói với chúng. Chúng có thể nói chuyện về những điều đã xảy ra trong quá khứ và sẽ xảy ra trong tương lai.
- Chúng có thể tham gia các cuộc đàm thoại với người khác, có lúc cũng đáp ứng “đúng chủ đề”. Chúng có thể kể chuyện và thuật lại theo các trình tự đơn giản. Chúng có thể kết hợp các sự kiện tưởng tượng và có thực trong các câu chuyện của mình.
- Khoảng 4 tuổi, các trẻ thích chơi đùa với âm thanh của các từ, tạo ra các giai điệu ngữ nghêch. Chúng cũng thích tạo ra những từ “vớ vẩn” và đôi khi còn thử nghiệm loại ngôn ngữ “ngó ngẩn” nữa. Chúng đã học được nhiều “quy tắc” giao tiếp về gia đình và văn hóa của chúng và khi sử dụng ngôn ngữ chỉ mắc một ít lỗi, chẳng hạn như “Con đã đi đến cửa hàng”. Chúng cũng thích học các từ “có tầm cỡ”, như tên của các loại xe tải chuyên dùng.
- Vào khoảng 4 tuổi, các trẻ hiểu rằng các mẫu tự trên một trang sách thì khác với các hình ảnh. Chúng đang biết rằng các mẫu tự tạo thành các từ và khi nhiều người khác nhau đọc các từ thì các từ vẫn y như vậy.
- Chúng quan tâm đến vẽ và viết và sẽ “giả bộ” viết các mẫu tự và các từ, thậm chí trước khi chúng thực sự biết viết chữ.
- Vào khoảng 4 tuổi, các trẻ cũng giả bộ đọc sách, giở sách và “kể chuyện” theo trí nhớ của mình về câu chuyện hay bằng cách nói chuyện về các hình ảnh. Nhiều trẻ cũng đã học lời của một số bài hát.

Quá Trình Phát Triển Song Ngữ

Các trẻ thuộc các gia đình dùng song ngữ hay không dùng tiếng Anh học ngôn ngữ như thế nào

- Các trẻ nhỏ rất khéo léo trong việc học ngôn ngữ và có khả năng học hai hay nhiều ngôn ngữ thậm chí trước khi chúng bắt đầu đi học.
- Các gia đình nói một ngôn ngữ ở nhà không phải là tiếng Anh có thể sử dụng tiếng mẹ đẻ của mình làm ngôn ngữ chính với các trẻ. Việc học tiếng mẹ đẻ giúp các trẻ cảm thấy kết nối với gia đình và văn hóa của mình. Chúng có thể học tiếng Anh đồng thời nếu gia đình dùng song ngữ hoặc chúng có thể học tiếng Anh khi bắt đầu đi nhà trẻ hay đi học.
- Các gia đình hỗ trợ việc học ngôn ngữ bằng cách nói chuyện, đọc sách và hát cho các con mình bằng tiếng mẹ đẻ. Bằng cách này các trẻ học được nhiều kỹ năng ngôn ngữ sẽ giúp cho trẻ khi bắt đầu học tiếng Anh.
- Kiểm tra thư viện sách bằng tiếng mẹ đẻ ở địa phương của quý vị.
- Các trẻ có cơ hội nói song ngữ ở độ tuổi đầu đời này sẽ hưởng lợi từ việc sử dụng hai ngôn ngữ trong suốt cuộc đời mình.

Nghe và Nói

Nghe và nói giúp trẻ học ngôn ngữ như thế nào?

Học nói và tham gia đàm thoại là những bước đầu rất quan trọng cho việc học đọc và sự thành công ở trường học. Càng nghe được nhiều từ và vốn từ càng nhiều, thì trẻ càng học giỏi ở trường. Các trẻ là những người nhiệt tình học ngôn ngữ và bị hấp dẫn vì sức mạnh của ngôn ngữ...

- để truyền đạt các nhu cầu, cảm giác và ý tưởng của mình,
- để chia sẻ kinh nghiệm cá nhân của mình với người khác,
- để làm cho sự việc xảy ra,
- để nhận và cho thông tin,
- để giải quyết các vấn đề,
- để giúp chúng kết nối với mọi người,
- để tạo ra và kể các câu chuyện.

Các trẻ học ngôn ngữ bằng cách nghe, nói, thực hành các từ mới, và được nghe và được trả lời. Các trẻ học các từ khi quý vị sử dụng từ mới với chúng. Các gia đình có nhiều, nhiều cơ hội mỗi ngày để giúp các trẻ học ngôn ngữ.

Gợi ý về những gì mà gia đình có thể làm được để hỗ trợ các trẻ học ngôn ngữ:

- *Quý vị có thể hỗ trợ quá trình phát triển ngôn ngữ của các trẻ trong các hoạt động hàng ngày của quý vị. Ngôn ngữ không là một cái gì đó mà phải được dạy bằng “các bài học đặc biệt”. Khi gia đình nói chuyện với các trẻ, họ đang dạy ngôn ngữ một cách tự nhiên. Sử dụng ngôn ngữ với trẻ là toàn bộ những gì mà các gia đình phải làm. Gia đình càng sử dụng với các trẻ nhiều ngôn ngữ bao nhiêu, thì trẻ càng học được nhiều ngôn ngữ bấy nhiêu.*
- *Trong xe hơi, tại cửa hàng, khi tản bộ, khi đang làm việc nhà, khi trẻ đang chơi, trong bữa ăn, vào giờ đi ngủ, hãy nói chuyện về*

Khi quý vị nói chuyện về những sự việc trước mắt và quen thuộc, các trẻ có thể hiểu ngôn ngữ tốt hơn vì chúng có manh mối và kinh nghiệm bằng hình ảnh ăn khớp với các từ của quý vị.

- *những gì quý vị đang thấy,*
- *những gì các trẻ đang làm,*
- *những gì quý vị đang làm,*
- *những gì quý vị đã cùng làm trước đó,*
- *những gì quý vị sẽ làm sau đó.*
- *Thêm một số từ mô tả mới khi quý vị đang nói chuyện với các trẻ. Một trong những cách mà chúng ta xây dựng từ vựng với các trẻ một cách tự nhiên là giới thiệu các từ mới cùng với những từ quen thuộc mà trẻ đã biết và các manh mối bằng hình ảnh để chúng có thể hiểu các từ mới dễ dàng hơn.*
  - *“Có một con chó”.*
  - *“Có một con chó khỏe mạnh, to lớn”.*
  - *“Có một con chó lông xù, khỏe mạnh, to lớn đang ngui hòn đá và vẫy đuôi”.*

- Chia sẻ các câu chuyện với các trẻ. Các câu chuyện đem lại cho quý vị cơ hội để chia sẻ những gì là quan trọng với quý vị, những gì mà quý vị quý trọng và cách quý vị nghĩ về các sự vật. Các câu chuyện có thể giúp các trẻ cảm thấy được kết nối với quý vị và được đầu tư vào việc học ngôn ngữ.
  - Các trẻ thích nghe kể các câu chuyện thời trẻ thơ của quý vị. Những câu chuyện này có thể dạy cho chúng về lịch sử, gia đình và văn hóa.
  - Các câu chuyện về thời của quý vị, về các sự việc quý vị thích thú. Quý vị có thể sử dụng các câu chuyện để nhớ lại và suy nghĩ về thời trẻ thơ của mình.
  - Các câu chuyện không được dài dòng. Các câu chuyện có thể bao gồm những gì đã xảy ra, cách quý vị hoặc con quý vị đã cảm nhận về nó, cách người ta đã giải quyết vấn đề, quý vị hồi còn bé như thế nào.
  - Quý vị có thể sử dụng những câu chuyện để chứng minh các ý tưởng mà quý vị yêu quý, ví dụ: tính kiên trì, óc sáng tạo, lòng trắc ẩn, tính hào phóng, sự chu đáo, lòng dũng cảm, sự chung sức.
- Hỏi trẻ các câu hỏi.

Hỏi trẻ các câu hỏi cho chúng cơ hội phản ánh và suy nghĩ về những gì chúng biết và cả cơ hội thực hành việc chọn lựa và phát âm các từ. Điều đó cũng khiến cho các trẻ biết rằng quý vị quý trọng các ý tưởng của chúng.

- Hỏi các trẻ về:
  - những gì chúng thấy,
  - những gì chúng đang làm,
  - những gì chúng đang nghĩ,
  - cách chúng cảm nhận,
  - những gì mà chúng thích,
  - những gì đã xảy ra trước đây,
  - những gì chúng nghĩ sắp xảy ra.
- Hỏi các trẻ những câu hỏi tiếp nối nhau. Khi chúng nói với quý vị một điều gì đó, quý vị có thể hỏi chi tiết hơn. Hỏi thêm các câu hỏi thử thách chúng để suy nghĩ sâu hơn về những gì chúng biết và tìm các từ để mô tả nó. Trả lời các câu hỏi của quý vị là một cách để các trẻ căng giãn sức lực ngôn ngữ của chúng.
  - "Ái chà, con và Rigo đã chơi trò chơi rỗng à. Máy con rỗng đã làm gì? Con nói thêm cho mẹ biết về rỗng đi. Con nghĩ xem rỗng làm thế nào mà khắc ra lửa như vậy?"
  - Con đã vẽ một tàu vũ trụ hả? Thế tàu vũ trụ của con có gì bên trong? Cái gì làm cho tàu vũ trụ bay được? Tàu vũ trụ bay đi đâu? Con nói cho mẹ biết thêm về tàu vũ trụ xem nào".
- Hỏi các câu hỏi để các trẻ tạo ra câu trả lời của riêng mình (tránh các câu hỏi chỉ trả lời có hay không) Khi chúng ta hỏi các trẻ những câu hỏi không có "câu trả lời đúng", chúng có thể sáng tạo và suy nghĩ nhiều hơn trong câu trả lời của mình, dùng cố tính toán những gì quý vị muốn chúng nói.
  - Đây là một số ví dụ về câu hỏi có thể tạo ít nhiều cơ hội đàm thoại
  - "Hôm nay con và Liam đã làm gì?" (câu hỏi mở-nhiều cơ hội đàm thoại)
  - "Hôm nay con có chơi đùa với Liam không?" (câu hỏi có/không hoặc đóng-ít cơ hội đàm thoại)
  - "Con cho mẹ biết về bạn Lew của con đi". (câu nói mở-nhiều cơ hội đàm thoại)
  - "Con có thích Lew không? (câu hỏi có/không hoặc đóng-ít cơ hội đàm thoại)
- Hỏi các câu hỏi mà quý vị không có sẵn câu trả lời. Hỏi các câu hỏi mà quý vị không có sẵn câu trả lời để truyền đạt cho các trẻ biết rằng quý vị thành thực quan tâm đến suy nghĩ của chúng và do đó suy nghĩ của các trẻ là quan trọng.

- Con chú ý đến điều gì ở trang này? (câu trả lời chưa được biết—một phương pháp hay để hỗ trợ các trẻ suy nghĩ)
- Con nghĩ con chó sắp làm gì nào? (câu trả lời chưa được biết—một phương pháp hay để hỗ trợ các trẻ suy nghĩ)
- Con chó màu gì? (câu trả lời đã được biết; ít hỗ trợ cho các trẻ suy nghĩ)
- Quý vị có thể mời con mình trả lời câu hỏi mà chúng đã hỏi quý vị. Các trẻ thường đã đoán sẵn được câu trả lời khi đưa ra câu hỏi cho quý vị. Hỏi các trẻ xem chúng suy nghĩ gì khuyến khích chúng suy nghĩ về các từ và đem lại cho chúng nhiều cơ hội hơn để tham gia đàm thoại với quý vị.
  - “Đó là một câu hỏi thú vị. Con nghĩ các ngôi sao thức dậy trên bầu trời như thế nào?”
- Lắng nghe các trẻ. Các trẻ sẽ nói chuyện nhiều hơn khi biết quý vị đang nghe chúng. Càng nói chuyện nhiều, chúng càng thực hành ngôn ngữ nhiều hơn.
- Quý vị có thể để cho trẻ biết quý vị đang lắng nghe bằng cách
  - tiếp xúc bằng mắt,
  - để không gian yên tĩnh cho các trẻ nói chuyện hay kết thúc những gì chúng đang nói,
  - tắt tivi,
  - thường xuyên tạo “thời gian nói chuyện” (ví dụ: đang ngồi trên giường, đang đi tản bộ với nhau, đang ôm trẻ vào giờ đi ngủ)
  - lặp lại hay nói lại những gì các trẻ đã nói để cho chúng biết quý vị đã nghe chúng,
  - hỏi các câu hỏi,
  - cảm ơn các trẻ đã chia sẻ ý tưởng hoặc câu chuyện với quý vị.
- Quý vị có thể sử dụng công nghệ để hỗ trợ quá trình phát triển ngôn ngữ của các trẻ
  - Sử dụng điện thoại của quý vị để thu âm lời nói và các câu chuyện của các trẻ. Khi nghe lại, quý vị có thể nói chuyện về những gì chúng đã nói.

Đọc

Các trẻ học đọc như thế nào?

- Khi cùng đọc với các trẻ, quý vị bắt đầu mở toàn bộ các từ mới cho trẻ xem. Việc đọc khiến chúng học được một hình thức truyền đạt mạnh mẽ và giúp chúng tiếp cận với tất cả các loại thông tin.
- Đa số các trẻ đều thích chia sẻ một quyển sách với một thành viên gia đình. Việc đọc ở con quý vị là một trong đa số những điều quan trọng mà quý vị có thể thực hiện để giúp trẻ học đọc và thành công ở trường học.
- Việc đọc không chỉ xảy ra ở sách. Các trẻ cũng bị hấp dẫn bởi các dấu hiệu, nhãn hiệu, lời chỉ dẫn, ghi chú, thư từ, email. Việc học có nhiều người sử dụng để đọc, thậm chí còn giúp các trẻ hứng háo học đọc nhiều hơn.
- Kinh nghiệm đọc từ khi còn nhỏ của các trẻ bắt đầu bằng việc trẻ học ghi nhận ảnh chụp và hình ảnh. Chúng biết rằng người ta có thể đặt tên và nói chuyện về ảnh chụp và hình ảnh. Chúng cũng biết rằng có thể kể các câu chuyện về những hình ảnh trong sách. Và cuối cùng, các trẻ biết rằng các mẫu tự trên giấy kể câu chuyện về các hình ảnh hay mô tả về chúng. Ví dụ: các trẻ bắt đầu hiểu rằng có mối quan hệ giữa hình ảnh của quả táo với các mẫu tự a-p-p-l-e trên trang sách—các mẫu tự đó tượng trưng cho ý tưởng về quả táo.
- Khi quen dần với sách, các trẻ biết nhiều điều:
  - Rằng sách thì quan trọng (vì chúng quan trọng với quý vị) và vì chúng cũng chứa nhiều thông tin thú vị.
  - Con sử dụng sách như thế nào—cầm sách, giở sách, nói chuyện về từng trang,
  - Con có thể sử dụng sách cùng với người khác hay chỉ một mình,
  - Câu chuyện ở đâu (Nó nằm ở các hình ảnh hay trong các mẫu tự ở cuối trang sách hoặc trong ký ức của người đang đọc sách?)

- Sách được sắp xếp như thế nào (Tựa sách và tên tác giả đều ở mặt trước và câu chuyện ở bên trong)

Các gợi ý về những gì mà gia đình có thể làm để hỗ trợ trẻ trong các hoạt động trước khi biết đọc:

- Xem các ảnh chụp và hình ảnh cùng với các trẻ và hỏi xem chúng thấy gì và nói chuyện về những gì quý vị thấy. Việc này giúp các trẻ phát triển các kỹ năng nhận xét của mình và đem lại cho chúng cơ hội thực hành và gia tăng từ vựng.
- Hỏi xem các trẻ nghĩ những gì đang xảy ra trong bức hình. Việc này giúp các trẻ có cơ hội thực hành “kể câu chuyện của riêng mình” và có thể giúp chúng nghĩ chính mình là người kể chuyện và là tác giả.
- Chú ý các từ trong môi trường và chỉ cho các trẻ thấy. Khi chúng ta chỉ ra những nơi mà từ được sử dụng trên thế giới, các trẻ bắt đầu thấy được tầm quan trọng của từ được viết ra và thậm chí còn cảm thấy bị thôi thúc học cách đọc các từ đó nhiều hơn.
  - Khi đang ở trong xe hơi, quý vị có thể nói chuyện với các trẻ về các biển báo giao thông.
  - Trong cửa hàng tạp phẩm, các trẻ có thể giúp quý vị “đọc” nhãn trên các lon và bao bì đựng hàng hóa. Nói chuyện về các hình ảnh có thể giúp các trẻ trải nghiệm về cảm xúc khi đọc.
- Đọc những gì mà quý vị đang viết. Khi thấy chữ đang được viết ra và nghe thấy ý nghĩa của nó, các trẻ có thể thấy rõ hơn mối quan hệ giữa chữ viết và việc liên lạc bằng thư tín.
  - “Mẹ đang viết danh sách hàng tạp phẩm. Đây là, ‘phó mát’, còn đây là, ‘gạo’. Thế chúng ta nên ghi loại trái cây nào vào danh sách mua hàng?”
  - “Mẹ đang viết thư cho thầy giáo của con rằng tuần tới chúng ta sẽ đi khỏi thành phố”.
- Đọc lớn thư và các mẫu tự cho trẻ nghe.
  - Đây là thư mà thầy giáo con đã viết. Thư viết là, “Gia đình thân mến ...”
- Chỉ vào các từ mà quý vị đang đọc.
  - Việc chỉ vào từ giúp các trẻ hiểu được từ nói liên quan đến từ được viết ra như thế nào.
  - “Đây là thư của bà ngoại. Chỗ này bà ngoại nói là, ‘Mẹ yêu con’. Còn chỗ này bà ngoại nói, ‘Mẹ sẽ đến thăm con’”.
- Đọc cho các trẻ nghe các email và cả tin nhắn. Đôi khi các từ trên màn hình không được rõ ràng đối với các trẻ. Chỉ các từ này giúp chúng thấy cách mà công nghệ cũng có thể mang được từ được viết ra và việc liên lạc thông tin.
  - Nhiều từ trong môi trường của các trẻ là điện tử, và điều này cũng tạo cơ hội cho các hoạt động trước khi có được khả năng đọc.
- Tìm cơ hội để viết lại những lời nói của các trẻ. Viết lại lời nói của các trẻ là một trong những điều quan trọng nhất mà quý vị có thể làm được để chứng minh cho chúng thấy khả năng của việc viết và đọc. Nếu các lời nói của trẻ có thể được “lưu” và chia sẻ với nhiều người hơn và vào những thời điểm khác nhau, chúng có thể cảm thấy khả năng của việc viết và đọc.
  - Nếu các trẻ cảm thấy buồn khi chào tạm biệt bạn, quý vị có thể gợi ý là chúng có thể muốn viết thư. Chúng có thể vẽ hình ảnh và nói với quý vị viết điều gì đó. Ngay khi quý vị đã viết lại những lời nói của trẻ, hãy đọc lại cho con quý vị nghe.
  - Nếu bạn của các trẻ sắp đến ngày sinh nhật, các trẻ có thể làm thiệp chúc mừng—bằng cách vẽ và nhờ quý vị viết chữ vào đó.
  - Nếu các trẻ tạo được điều gì đó và muốn lưu lại, quý vị có thể giúp chúng làm một dấu hiệu (bằng các từ của chúng) để dán lên vật được tạo đó.
- Dành sẵn cho các trẻ các vật liệu để vẽ (viết chì, viết mực, viết lông, phấn). Khi các trẻ vẽ, quý vị có thể hỏi chúng xem có muốn nói cho quý vị về điều đó hay không. Quý vị có thể viết lại “câu chuyện” của chúng lên mẫu giấy dán ghi chú và sau đó hỏi xem chúng có muốn quý vị đọc lại cho

nghe hay không. Các vật liệu để vẽ đem lại cho các trẻ cơ hội thực hành vẽ các đường nét và hình dạng—các kỹ năng mà cuối cùng chúng cũng sẽ cần cho việc viết. Thậm chí các hình vẽ còn đem lại cho các trẻ cảm giác có thể truyền đạt các ý tưởng của mình bằng các cách khác nhau, và chúng có thể bắt đầu có kinh nghiệm mình là “tác giả”.

- Đọc sách cho các trẻ nghe. Đọc sách cho các trẻ nghe không những đem lại cho chúng việc thực hành tất cả kỹ năng cần thiết để đọc, mà còn truyền đạt đến chúng tầm quan trọng về cách đọc sách đối với quý vị.
  - Cung cấp nhiều loại sách thiếu nhi trên kệ hay trong một cái giỏ mà các trẻ có thể với tới
  - Quý vị có thể thường xuyên đến thư viện hay tiệm sách để mua sách cho con mình
  - Bao gồm việc đọc sách vào sinh hoạt thường xuyên cùng với con quý vị (hãy tìm một thời gian hàng ngày khi quý vị có thể đọc sách cùng với con mình).
  - Tắt tivi để dành thời gian đọc sách.
  - Đọc sách nhiều lần cho con quý vị nghe. Các trẻ thường thích đọc đi đọc lại một quyển sách nhiều lần.
  - Nói chuyện về sách cùng với con quý vị.
  - Trước khi sang trang, chỉ cho con quý vị thấy những gì mà trẻ nghĩ là sẽ xảy ra tiếp theo.
  - Cũng như việc đọc các từ, quý vị có thể bàn thảo về câu chuyện và hình ảnh cùng với con mình.
  - “Con xem gì ở trang này vậy?”
  - “Tại sao con nghĩ cậu bé đã trèo được lên ngọn cây đó?”
  - “Con sẽ làm gì nếu được cuồi con ngựa đó?”
  - Trước khi đọc một trong các quyển sách ưa thích cho con quý vị nghe, hãy hỏi xem trẻ có muốn quý vị kể câu chuyện trước hay không.
  - Đôi lúc, khi đọc sách cho con quý vị nghe, quý vị có thể vừa chỉ từ vừa đọc.
  - Giải thích cho con quý vị về các từ trên trang bìa của quyển sách là gì. “Đây là tựa đề của sách. Nó cho con biết ý tưởng của những gì mà sách nói đến bên trong”. “Đây là tên tác giả. Tác giả là người đã viết ra quyển sách. Đây là tên người vẽ hình minh họa. Ông ta là người đã tạo ra các hình ảnh cho sách”.
  - Nói chuyện với con quý vị về các mẫu tự và âm thanh.
  - Chỉ các mẫu tự trong các từ đặc biệt, như tên con quý vị. “Tên con quý vị bắt đầu bằng một chữ “S”, Sergio. Con có thể nghĩ ra bất kỳ từ nào khác có âm “ssss” không? Chúng ta có thể tìm những từ bắt đầu bằng chữ “S” gần đó. Chúng ta có thể lập được một danh sách tất cả các từ mà chúng ta thấy có âm “ssss” trong đó.
  - Chơi đùa với âm thanh và vần điệu. Sử dụng các bài hát, bài thơ hay các lời nói có vần điệu khác, quý vị có thể giúp các trẻ nghe và so sánh âm thanh của các từ.
  - Quý vị có thể chơi trò ghép vần trong xe hơi. “Con gấu có lông màu đen. Con thử nghĩ một từ có âm như con gấu và lông không?”
- Sử dụng điện thoại của quý vị để ghi âm giọng đọc sách của quý vị để các trẻ có thể lắng nghe khi quý vị đang bận hay khi chúng đang chờ ở phòng mạch bác sĩ.

Viết

Các trẻ học viết như thế nào?

- Vào 4 tuổi, nhiều trẻ đã biết một số công dụng của việc viết chữ. Chúng biết các từ có ở nhiều nơi—sách, bảng hiệu, phiếu, thư từ, tạp chí, máy vi tính, cửa hàng.
- Trẻ đang bắt đầu hiểu rằng người ta có thể sử dụng chữ viết để gửi tin nhắn cho người khác.
- Khi vẽ điều gì đó, các trẻ cũng có thể muốn viết các mẫu tự trên giấy. “Mẫu tự” của các trẻ có thể trông chưa giống các mẫu tự lắm, nhưng thường thì sẽ bắt đầu giống chữ viết hơn là hình vẽ.

- Một trẻ có thể tạo ra các đường nguệch ngoạc trên cả trang giấy rồi nói, “Đây là câu chuyện về con sói đáng sợ”. Sau đó, trẻ có thể vẽ một số vòng tròn ở cuối trang rồi nói, “Còn đây là hình của con sói”. Viết chung với vẽ là một bước định hướng học để viết chữ rõ ràng.
- Sẵn sàng tiếp cận nhiều loại công cụ và giấy vẽ và viết khác nhau nhằm khuyến khích các trẻ sử dụng các công cụ này để diễn đạt bản thân và giao tiếp.

Các gợi ý về những gì mà gia đình có thể làm để hỗ trợ trẻ học viết:

- Có nhiều loại công cụ và giấy viết khác nhau mà chính các trẻ có thể thấy và với lấy chúng. (Viết chì, viết mực, viết lông, giấy có kích cỡ khác nhau). Trong khi chơi đùa, các trẻ thường có nhu cầu vẽ hình hay tạo các dấu hiệu. Có vật liệu sẵn sàng sẽ khuyến khích chúng sử dụng các công cụ này trong việc chơi đùa của mình nhiều hơn.
  - Quý vị cũng có thể bao gồm băng keo và dải giấy, để các trẻ có thể tạo các dấu hiệu hay bao thư và có thể viết chữ hay lời ghi chú. Một số trẻ có thể thích có giấy kẻ hàng thưa để viết.
- Tạo một “bao thư từ” cho con quý vị có thể chứa các từ mà trẻ nhờ quý vị viết ra. Khi các trẻ có thể xem lại các từ này, chúng bắt đầu quen thuộc với những gì mà chúng có vẻ quen thuộc và bắt đầu “đọc” lên.
- Quý vị có thể in hay mua một bảng mẫu tự để quý vị và con mình có thể tham khảo khi trẻ muốn biết cách đánh vần một cái gì đó. Dán bảng mẫu tự cho phép con quý vị tham khảo các từ của riêng mình và có thể giúp chúng cảm thấy như mình có thể bắt đầu viết được một mình.
- Quý vị có thể cung cấp các bộ chữ cho con mình. Có các chữ ở xung quanh giúp con quý vị trở nên quen thuộc với các hình dạng và cho phép trẻ bắt đầu sắp xếp chúng, ngay cả trước khi trẻ có đủ khả năng viết được chữ.
  - Có các loại chữ khác nhau mà quý vị có thể mua, bao gồm các chữ có nam châm mà các trẻ có thể sử dụng để gắn lên tủ lạnh, hay quý vị có thể chỉ cần viết chữ lên những miếng giấy cứng nhỏ và cung cấp cho các trẻ để sử dụng trong việc tạo chữ.
- Mời con quý vị viết cùng với mình khi quý vị đang viết thư hay lập danh sách. Các trẻ thích tỏ ra hữu dụng và tham gia vào công việc người lớn. Điều này có thể kích thích sự quan tâm của các trẻ về việc học viết nhiều hơn.
  - “Mẹ sắp lập một danh sách mua sắm. Con có muốn giúp mẹ không?” Nếu biết con mình có thể viết được một số từ nào đó, quý vị có thể mời trẻ viết ra các từ đó trên danh sách của mình. “Mẹ đang viết táo trên danh sách và chữ đó bắt đầu bằng một chữ “T” giống như tên con đó. Con có muốn viết chữ “T” cho mẹ không?”
- Đề nghị viết các câu chuyện trẻ em hay các từ cho chúng. Viết các ý tưởng và đọc lại cho các trẻ nghe các từ của chúng là một trải nghiệm mạnh mẽ đối với trẻ về hiệu quả viết để nắm giữ và bày tỏ ý tưởng của quý vị.
  - Nếu có một người bạn hay ai đó mà các trẻ muốn giao tiếp, quý vị có thể đề nghị giúp chúng viết thư.
  - Nếu các trẻ vẽ một hình ảnh, quý vị có thể hỏi xem các trẻ có muốn nói với quý vị về điều đó và nhờ quý vị viết các ý tưởng của chúng hay không.